MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Lamppujen tuotekehittelyssä on paljon parantamisen varaa. Kuluttajan toive on yksinkertainen. Ei tarvita muuta kuin hyvin valaiseva ja edullinen lamppu.
KALEVAN PÄÄKIRJOITUS

Suomen talous on riskirajalla

Suomalaiset ovat seuranneet eurokriisiä ikään kuin katsomosta. Euron pelastaminen ja varsinkin Kreikan nostaminen suosta ovat saaneet ansaitsemaansa huomiota.

Katsomosta ei kuitenkaan pitäisi huudella liikaa kentälle, jos peli on käynnissä. Suomalaisilta unohtuu joskus, että omakaan tilanteemme ei ole enää kovin häävi. Suomi on riippuvainen kansainvälisistä suhdanteista ja myös omat toimemme vaikuttavat siihen, miten täällä menestytään.

EU:n talouskomissaari Olli Rehn kehotti vuodenvaihteen haastattelussaan Ilta-Sanomissa suomalaisia elämään niin kuin opettavat. Rehn muistutti, että Suomen valtio velkaantuu kovaa vauhtia. Velkasuhde on nousemassa jo 55 prosenttiin.

Siitä ei ole pitkä matka 60 prosenttiin, joka on riskiraja. Kuten muistetaan, euroon liittymisen ehto oli aikoinaan juuri tuo 60 prosenttia. Euron ongelmien syntysanat taas lausuttiin sinä päivänä, kun tuota sääntöä alettiin rikkoa.

Suomen talous on paljon huonommassa kunnossa kuin vaikkapa Ruotsin talous. Länsinaapuri on porhaltanut meistä ohi, kun se on kyennyt pitämään kustannukset kurissa. Ruotsin tuotteiden kilpailukyky on varsin hyvä ja valtio lähes velaton.

Suomi taas on joutumassa loukkuun. Talous ei kasva vaan taantuu. Tämän seurauksena työttömyys lisääntyy, mikä puolestaan johtaa verotulojen vähenemiseen. Valtion pitäisi leikata, mutta se pahentaa taantumaa. Mitä jää siis jäljelle? Velanotto.

Viime päivien suuri uutinen on ollut suuren huvialustilauksen menettäminen Ranskaan. Vaikka tilauksen menetys kirpaisee, syy ei tässä asiassa ole hallituksen. Huvialusten rakentaminen maailmalla on epätervettä liiketoimintaa, joka pyörii erilaisten verovapauksien ja valtioiden maksamien tukiaisten turvin. Nyt iso varustamoyritys juoksutti suomalaista ja ranskalaista telakkaa keskenään ja ranskalainen voitti.

Hallitusta voi sen sijaan arvostella siitä, että se ei ole tukenut tarpeeksi sellaista liiketoimintaa, jolla on tulevaisuutta. Risteilijätilauksenkin mittasuhteista saa käsityksen, kun sitä vertaa turkistarhaukseen. Pelkästään turkistarhaus työllistää joka vuosi enemmän väkeä kuin yksi alus olisi työllistänyt koko rakentamisaikanaan. Sen lisäksi turkisala on erittäin kannattava ja vienti vetää.

Suomessa pitäisi nyt satsata voimakkaasti teollisuuden kehittämiseen ja energiaomavaraisuuden lisäämiseen. Kummastakaan ei ole paljon merkkejä ilmassa. Energiapolitiikassa ollaan tekemässä jopa täydellinen häränpylly. Kotimainen energia, varsinkin turve, on joutumassa entistä ahtaammalle, mikä johtaa hiilen käytön kasvuun. Se siitä vihreilystä.

Suomi on jäänyt jälkeen Ruotsista.

Suomi voi välttää joutumisen ajopuuksi vain, jos maassa löytyy yhteinen tahto talouspolitiikan tavoitteista.

Elinkeinoelämän keskusliiton puolelta on jo esitetty palkkojen alentamista ja työviikon pidentämistä lääkkeeksi kustannuskriisiin. Kumpikaan ehdotus ei vaikuta kovin toteuttamiskelpoiselta.

Toisaalta vaakakupissa ovat lisääntyvät lomautukset. Teollisuudelle lomautukset ovat sama asia kuin palkka-ale, vain vähän mutkikkaammalla tavalla. Myös ay-liike tietää sen ja joutuu ottamaan sen huomioon omia vaatimuksiaan mitoittaessaan.

Suomi ei kuitenkaan nouse tekemällä vähemmän työtä vaan enemmän työtä. Sen vuoksi jokainen lomautus ja irtisanominen on takaisku yhteiselle asialle.

Sekä hallituksella että työmarkkinajärjestöillä on vastuunsa talouspolitiikassa. Kun neuvotteluasemia kaivetaan, niitä ei kannattaisi kaivaa liian syviksi.

Oppia voisi ottaa myös ulkomailta. Ruotsin lisäksi Saksan kokemukset osoittavat, että kriisiin ei ole pakko ajautua. Kun Saksa oli menossa kohti lamaa, tehtiin maassa yhteiskuntasopimus. Teollisuus sitoutui pitämään työpaikat ja työntekijät joustivat työehdoissa.

Panokset pantiin uusien laadukkaiden tuotteiden kehittämiseen. Tuloksen voi nähdä tänään esimerkiksi maailman maanteillä.

> **Suomi on joutumassa loukkuun.**

Ilmaista tietoa

Menneen vuoden mielenkiintoisimpia uutisia olivat maastotietojen ja säätietojen vapauttaminen kaiken kansan käyttöön ilmaiseksi.

Tähän asti Maanmittauslaitoksen ja Ilmatieteen laitoksen keräämistä tiedoista on joutunut maksamaan. Molemmat julkiset laitokset ovat alansa huippua ja niiden tietovarannot ovat monipuolisuudessaan ja laajuudessaan tavallisen kansalaisen silmin suorastaan käsittämättömät.

Milloin tiedosta pitää maksaa ja milloin ei, on ikuinen keskustelunaihe. Jos vastaavat tiedot olisivat yksityisen yhtiön hallussa, niillä olisi kova hinta. Se puolestaan merkitsisi sitä, että tiedosta jalostetut tuotteet olisivat kalliita.

Nyt avatut tietopankit ovat periaatteessa kaikkien käytössä. Sekä yritykset että yksityiset kansalaiset ovat ladanneet ahkerasti tiedostoja. Avoimuus on jo tuottanut lukuisia uusia tuotteita, kuten eri tarkoitukseen soveltuvia karttoja.

Hyvä esimerkki on Karttapullautin-niminen sovellus, jossa on yhdistetty maastotietokanta ja laserkeilausaineiston tiedot suunnistuskartaksi.

Myös säätiedotusten raakatieto on nykyisin avointa. Se ei silti merkitse sitä, että kaikki sääpalvelutuotteet olisivat maksuttomia. Raakatietoa voi kuitenkin käyttää uusien tuotteiden tekemiseen.

Maasto- ja säätietojen avaaminen maksuttomiksi on osoittanut hyväksi päätökseksi. Monet muutkin alat voivat oppia näistä kokemuksista.

VIERASYLIÖ

Kultavarannoilla turvaa kriisitilanteisiin

Kulta on ollut markkinoiden valitsema maksuväline jo tuhansia vuosia. Kullan määrää ei voi lisätä mielivaltaisesti poliittisilla päätöksillä.

Kullalla on erityisen tärkeä tehtävä taloudessa, sillä arvometallikate muodostaa loppujen lopuksi rahajärjestelmän kiinteän perustan. Siten kulta toimii vakuutuksena epävarmojen aikojen varalle ja inflaatiosuojana.

Kulta on erityisen käypää omaisuutta kriisitilanteissa kun muiden maksuvälineiden luottamus saattaa joutua koetukselle.

Kultavarannoin valtiot voivat rakentaa suojaa sekä talouskriisien että turvallisuuspoliittisten riskienkin varalta. Kultavarantojen hankkimisessa on kyse valuuttareservien uudelleenallokoimisesta. Varallisuus on tällöin muodossa, joka käy kansainvälisesti vaihdannan välineenä ankarissakin poikkeusoloissa.

Esimerkiksi sotavuosien aikana Suomen Pankki realisoi lähes koko kultavarantonsa sotatalouden rahoittamiseksi. Suomen kultaa oli hajautettuna myös Lontoossa, New Yorkissa ja Sveitsissä.

Talouskriisin myötä kulta on nostanut profiiliaan, oltuaan vuosikymmeniä sivullisen roolissa. Kasvaneen kysynnän siivittämänä kullan hinta on noussut vahvasti viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Viime vuosina erityisesti keskuspankit ovat siirtyneet kullan nettomyyjistä nettostajiksi. Varsinkin Kiina ja Venäjä ovat lisänneet kultavarantojaan huomattavasti. Kultaa ovat ostaneet myös esimerkiksi Etelä-Korea, Filippiinit, Meksiko, Turkki, Ukraina ja Venezuela.

Rahajärjestelmän häiriöt yleistyvät

Kultaa hankitaan, koska monet maat ennakoivat ongelmia maailman rahajärjestelmässä. Euron kriisin lisäksi myös dollarin, jenin ja punnan tulevaisuuden näkymät epäilyttävät.

Valtioiden velkakuormasta tuskin selvitään ilman lainojen reaaliarvojen vähentämistä inflaatiolla. Velkaa pyritään maksamaan takaisin heikentyneellä rahalla, jolloin merkittävä määrä varallisuutta huuhtoutuu mukana.

Kehittyneillä mailla on edessään mitä ilmeisimmin taloustaantuman ja inflaation aikakausi. Pelkkä toisinto 1970-luvun stagflaatiosta tuskin kuitenkaan on kyseessä.

Kun rahajärjestelmä käy yhä epävakaammaksi, yhteiskunnat altistuvat lisäksi valuuttashokeille. Valuuttojen arvojen äkilliset notkahdukset haittaavat merkittävästi talousjärjestelmän toimintaa ja varsinkin kansainvälistä kauppaa. Epävarmuus heijastuu luotonantoon ja investointipäätöksiin.

> **Sotavuosien aikana Suomen Pankki realisoi lähes koko kultavarantonsa.**

Rahajärjestelmän häiriöt voivat johtaa edelleen sosiaalisiin ja sisäpoliittisiin ongelmiin. On ennakoitavissa, että talouspolitiikan keinoja tullaan käyttämään yhä voimakkaammin myös kansainvälisessä valtapolitiikassa ja konflikteissa.

Kilpadevalvaatioista valuuttasotaan?

Lisäämällä rahan määrää keskuspankit pyrkivät alentamaan valuuttansa arvoa kilpaa suhteessa toisiin valuuttoihin. Tällöin valuuttojen arvot laskevat askeleittain toisiinsa nähden ja absoluuttisesti ostovoimassa mitattuna.

Ulkopuolelle on vaikea jäädä, koska valuutan suhteellisen vahvistumisen pelätään heikentävän kilpailukykyä.

Euroopan keskuspankki EKP ja Yhdysvaltain keskuspankki Fed ovat ilmoittaneet jatkavansa elvytystoimia näköpiirissä olevaan tulevaisuuteen. Englannin keskuspankki on puolestaan tehnyt useita elvytyspaketteja lyhyen ajan sisällä.

Devalvointiin on ryhtynyt jopa konservatiivisesta rahapolitiikasta tunnettu Sveitsi, joka asetti ylärajan frangin vaihtokurssille suhteessa euroon. Päätöksen seurauksena Sveitsin frangin arvo notkahti loppukesällä 2011.

Useiden arvioiden mukaan seuraavaksi valuuttaansa olisi heikentämässä laman kourissa kauan sinnitellyt Japani, jonka julkinen velka on jopa 230 prosenttia bruttokansantuotteesta. Japanilaiset yritykset ovat valittaneet, että jenin korkea kurssi vaikeuttaa vientiä.

Tilanne saattaa kehkeytyä lopulta jopa täysimittaiseksi valuuttasodaksi. Varsinkin Yhdysvallat ja Kiina ovat syyttäneet toisiaan rahan arvon manipuloinnista jo pitkään. Viime vuosina Kiina on perääntyuluttanut vaihtoehtoa koko dollarivetoiselle rahajärjestelmälle.

Varsinaisia voittajia valuuttasodissa tuskin on, kyse on lähinnä siitä kuka häviää vähiten.

Suomen on syytä lisätä kultavarantoja

Kultatalletus sen sijaan on turvassa paperirahojen ongelmavyyhdiltä. Vahvan hintakehityksen jälkeenkin kulta vaikuttaa kuitenkin yhä aliarvostetulta omaisuusluokalta.

Varsinkaan institutionaalisista sijoittajista vasta harvat ovat ostaneet kultaa, tosin trendi on muuttumassa. Kultavarantojen kerryttäminen vaikuttaa käyvän yhä haasteellisemmaksi tulevaisuudessa.

Viime aikoina Suomesta on tullut Euroopan suurin kullantuottaja. Suomella on kultaa vajaa 50 tonnia, mikä on kansainvälisesti vertailtuna niukalti. Esimerkiksi Sveitsillä on kultaa jopa 1 040, Itävallalla 280 ja Ruotsilla 125 tonnia.

Myös euroalueen ongelmamailla Espanjalla, Italialla, Kreikalla ja Portugalilla on kullakin suhteellisesti paljon enemmän kultaa kuin Suomella.

Suomen tulisikin rakentaa suojaa kriisien varalle lisäämällä kultareservien osuutta tuntuvasti. Valtio voisi neuvotella lisäksi pitkäaikaisia hankintasopimuksia kaivosyritysten kanssa. Taitavasti laadituilla optiosopimuksilla Suomi voisi varmistaa kullan hankinnan vuosiksi eteenpäin suotuisilla ehdoilla.

Varsinkin Saksassa on käyty keskustelua myös kultavarantojen säilytyksestä, kun maan tilintarkastustuomioistuin kehotti vastikään keskuspankkia tarkastamaan Saksan ulkomailla olevat kultavarannot. Tähän mennessä perusteellisia tarkastuksia ei ole tehty.

Myös Suomen ulkomailla säilytyksessä olevan kullan tarkastamista tulisi vakavasti harkita.

SAKARI PUISTO
Kirjoittaja on väitellyt tohtoriksi Cambridgen yliopistossa sekä toiminut liike-elämän tehtävissä Suomessa ja Kiinassa.

LEHTIKATSAUS

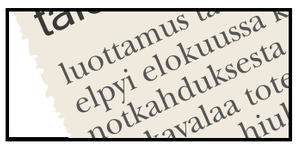

Turistivirta on vaatinut työtä

Itä-Euroopasta saapuvat turistit tuovat Suomeen työtä ja rahaa, kiittää **Koillissanomat**. Vierailijoiden haaliminen on vaatinut vuosien ponnistuksia. *”Jälleen tämän uudenvuoden tienoilla sekä Venäjältä että Ukrainasta saapuu Kuusamoon tuhansia matkailijoita.*

Ilman ponnistuksia itäturistit eivät alueelle tule. Kilpailu erityisesti venäläisten turistien saamiseksi ympäri maailman on kiristynyt.

Kuusamon ja koko Koillismaan alueen pitää pystyä tarjoamaan heille sellaisia elämyksiä, että he viihtyvät, tulevat uudelleen ja kertovat myönteistä viestiä myös ystävilleen. Alueen palvelujen pitää olla kunnossa, sillä nykyajan matkailijat ovat käyneet usein muuallakin kuin vain Suomessa ja Kuusamossa. He osaavat vaatia palveluilta laatua.”

Naapureita katosi

Salolta katosi uudenvuodenyönä kaksi naapuria, kun Karjalohja ja Nummi-Pusula liittyivät Lohjaan. **Salon Seudun Sanomat** uskoo, että kuntaliitostahti kiihtyy. *”Suomesta on kadonnut kuntia kovalla vauhdilla. Kartalta on vuoden 2007 jälkeen kadonnut toistasataa kuntaa. Kuntia on vuodenvaihteen jälkeen 320.*

Jos asia hallituksesta riippuu, vauhti jatkuu. Hallituksen hoppu lyö suurimmat paineet kuntiin joissa on tyydytty tähän asti murisemaan sen esityksille. Näihin kuntiin kuuluvat Salon seudulla ainakin Somero, Koski ja Marttila.

Lakiluonnoksen ehdot ovat sellaiset, että kuntien on hyvin vaikea kiertää yhdistymisiin tähtäävää selvitysvelvollisuutta. Vahvaa protestihenkeä on kuitenkin ilmassa.”

PÄIVÄN KUVA

HANNA VALKAMA

Rekiretkellä liinakon vetämänä

Vaikka vuodenvaihdetta vietetäänkin suuressa osassa maata enemmän loska- kuin vitikelissä, on hevosväki tänä talvena päässyt jo nauttimaan hienoista rekiajeluista. Tässä mallia näyttää pian 4-vuotias suomenhevosruuna Lumi-Jori.

KOLUMNI: ANTTI HIRSAHO

Sonja

Joulumieli ei ottanut tänä vuonna tullakseen. Sitkeä räkätauti piti sängyn pohjalla ja viime tingassa lahjoja metsästäessä hiki virtasi, nenä vuoti ja hermot menivät.

Kotikonnuille selvittyäni otin saman tien luettavaksi pinkan paikallislehtiä. Sitten edessäni olikin Sonja.

Hurmaannuin kertaheitolla ja sydämeeni laskeutui joulurauha. Lehdessä kerrottiin Sonjan urotöista suomalaisen ravitsemuksen hyväksi.

Sankarittaren elämä tuntui olevan vakailla raiteilla. Hänen luonteensa on rauhallinen, jämpti ja sosiaalinen, eritoten utelias. Olen siinä käsityksessä, että hän on synnynnäinen johtajatyyppi.

Uteliaisuus on aiheuttanut myös harmia hänen taipaleellaan. Toinen silmä on sokeutunut uutta pihattoa tutkiessa ja parhaista paikoista kinastellessa.

Juttua Sonjasta oli menty tekemään siksi, että daami oli herutellut sisuksistaan sata tonnia maitoa. Ei ihme, parhaimmillaan hän oli käynyt keventämässä oloaan peräti viisi kertaa päivässä.

Paikallislehdet ovat omanlaisensa kaunis kukkanen journalismin kedolla. Kun Maaseudun Tulevaisuus pyrkii tekemään paikallisista asioista valtakunnallisia uutisia, paikallislehdet pienentävät ministerien sanat oman pitäjän mittakaavaan.

> **Paikallislehdet ovat omanlaisensa kaunis kukkanen journalismin kedolla.**

antti.hirsaho@maaseuduntulevaisuus.fi

Kyllä oli kätevä tutustua savolaisten viimeaikaisiin toilauksiin, kun valtuustojen pöytäkirjat oli pureskeltu valmiiksi lehtijutuiksi.

Kuntaliitokset ihmetyttävät paikallisia, ja heidän ihmetyksensä minua. Uutisointia on jokseenkin hupaisaa seurata kahden kunnan alueella ilmestyvän lehden sivuilta.

Toisessa kunnassa liitosta maakuntakeskukseen pelätään kuin ilmestyskirjan petoa tai tillilihaa. Kotikunnassani tuntuu olevan leppoisampi ”mitteehän tästä tulloo” -epäily.

Paikallislehtien hyvä puoli on ajattomuus. Siinä missä vuosikymmenten takaisia Suomen Kuvalehtiä on mukava lehteillä historiakirjoitusten kyljessä, puolen vuoden välein voi päivittää tietonsa kotikonnuilta ja pysyy hyvin kärryillä kylien asioista ja kunnallispoliitikkojen suhmuroinneista.

Lehdestä huomasin myös, että tuttu taksikuski saa tolppapoliisin räpsäisemään kuvan, vaikka ajaisi ohi kuinka hitaasti tahansa. Paikallinen tutkiva journalisti oli loikannut mittarin etupenkille kameran kanssa ja niin oli kuvallinen reportaasi valmis. Poliisin ”mistä lie johtuu” -kommentit kirsikaksi kakun päälle.

Jutun myöhemmät käänteet ovat minulle tarkemmin tuntemattomat, mutta yleisönosastosta huomasin erään Lada-kuskin kärsivän samasta ongelmasta. Ei siis riipu autosta tuo poliisin sakotushalu.

Presidentinvaalien alla muistan lukeneeni aivan huiman kertomuksen Paavo Väyrysen vierailusta paikkakunnalla muutaman hetken verran. Väyrysmukit menivät kuin kuumille kiville ja kansa oli haltioissaan. Toimittaja pani parastaan kuvaillessaan hurmosta, joka ainakin omassa mielikuvituksessani nousi lätkän kultajuhlien yli.

Lehtipinkkaa selaillessani sattui menopalstalta silmään vinkki, joka veti suupieliä korviin. Pöljän Martat (ihan oikeasti!) olivat järjestämässä kurssia, jolla opastettiin sukan kantapään kutomisen saloihin. Maailman pahuus unohtuu äkkiä, kun kuvittelee huivipäiset emännät kiroilemaan sukankutomisen vaikeutta ja ilahtumaan paikallisen koulutustarjonnan laadusta.